

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1To/10/2024
Identifikačné číslo spisu:	9522100011
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:9522100011.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbělského, PhD. a JUDr. Emila Klemaníča v trestnej veci obžalovaného P. Z. K. B. K. pre pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a iné trestné činy, na verejnom zasadnutí konanom 19. februára 2025 v Bratislave o odvolaniach prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaných P. Z. K., A. K., P. Z. D. a právnickej osoby O., s. r. o. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 3T/1/2022, zo 17. júna 2024

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 3T/1/2022, zo 17. júna 2024 v časti - vo výroku o treste týkajúcom sa obžalovaného P. Z. B. K..

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

u k l a d á

obžalovanému P. Z. K., nar. XX. A. XXXX v K., trvale bytom M. H. L., E.R. XXX/X,

podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) a § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určuje skúšobnú dobu vo výmere 2 (dva) roky.

II. Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 3T/1/2022, zo 17. júna 2024 v časti - vo výroku o treste týkajúcom sa obžalovaného A. K..

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

u k l a d á

obžalovanému A. K., nar., XX. K. XXXX v D., trvale bytom E. XX,

podľa § 333 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona a podľa § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona peňažný trest vo výške 2.000 (dvetisíc) Eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovuje pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace.

III. Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 3T/1/2022, zo 17. júna 2024 v časti - vo výroku o treste týkajúcom sa obžalovaného P.O.. Z. D..

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

u k l a d á

obžalovanému P.. Z. D., nar. XX. X. XXXX v K., trvale bytom N. H. R., Z.. C. XXXX/XX

podľa § 333 ods. 2 Trestného zákona, § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 57 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona peňažný trest vo výške 1.000 (tisíc) Eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona ustanovuje pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) mesiac.

IV. Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 3T/1/2022, zo 17. júna 2024 v časti - vo výroku o treste týkajúcom sa obžalovanej právnickej osoby O., s. r. o..

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

u k l a d á

obžalovanej právnickej osobe O., s. r. o., so sídlom N. H. R., N. XXX/X, IČO: XX XXX XXX, v mene ktorej koná P.. Z. D.B.

podľa § 333 ods. 2 Trestného zákona a § 15 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb peňažný trest vo výške 1.500 (tisícpäťsto) Eur.

V. Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátora z a m i e t a .

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd rozsudkom, sp. zn. 3T/1/2022, zo 17. júna 2024, potom ako prijal vyhlásenie obžalovaného P.. Z. K., že nepopiera spáchanie skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe a vyhlásenie obžalovaného P.. Z. D. a obžalovanej právnickej osoby O., s. r. o., že sú vinní (č. l. 2954 - 2955), s výnimkou obžalovaného A. K., ktorý prehlásil, že je nevinný, uznal

- obžalovaného P. Z. K. za vinného v bode 1/ zo spáchania prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2020, v bodoch 2/, 3/, 5/ až 7/ zo spáchania pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a v bodoch 2/ a 4/ zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Menovanému uložil podľa § 329 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 7 Trestného zákona a § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a 6 (šesť) mesiacov. Podľa § 51 ods. 1 Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň mu uložil probačný dohľad nad správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona mu ustanovil skúšobnú dobu na 3 (tri) roky. Podľa § 51 ods. 4 písm. h) Trestného zákona obžalovanému uložil povinnosť podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom výchovnému programu so zameraním na rozvoj pozitívneho sociálneho správania, poznávanie korupčných rizík a protikorupčného programu,

- obžalovaného A. K. za vinného v bode 9/ zo spáchania prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Menovanému uložil podľa § 333 ods. 2 Trestného zákona a § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 57 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona peňažný trest vo výmere 2.500 (dvetisícpäťsto) eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 6 (šesť) mesiacov,

- obžalovaného P. Z. D. za vinného v bodoch 11/ až 13/ zo spáchania prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Menovanému uložil podľa § 333 ods. 2 Trestného zákona a § 56 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a § 57 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), písm. l), § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona peňažný trest 2.000 (dvetisíc) eur. Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, ustanovil náhradný trest odňatia slobody na 3 (tri) mesiace,

- obžalovanú právnickú osobu O., s. r. o. za vinnú v bodoch 14/ až 16/ zo spáchania pokračovacieho prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona v spojení s § 3 ods. 1 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Menovanej právnickej osobe uložil podľa § 333 ods. 2 Trestného zákona a § 15 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb peňažný trest 2.000 (dvetisíc) eur.

Proti tomuto rozsudku podali riadne a včas odvolanie:

- prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, a to výlučne proti výroku

o treste týkajúcom sa obžalovaného A. K.,

- obžalovaný P. Z. K. proti všetkým výrokom,

- obžalovaný P. A. K. proti výroku o vine, proti výroku o treste, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo vyhláseniu rozsudku a

- obžalovaný P. Z. D. a obžalovaná právnická osoba O. proti výrokom o treste.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, na podklade podaných odvolaní, preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné a odvolania obžalovaných P. Z. K., A. K.Á., P. Z. D. a obžalovanej právnickej osoby O., s. r. o. sú čiastočne dôvodné.

K obžalovanému P. Z. K..

Obžalovaný v odvolaní argumentoval nasledovne:

„Svoje odvolanie odôvodňujem tým, že po prvostupňovom rozsudku došlo k novelizácii trestného zákona, ktorá sa vzťahuje aj na môj prípad. Podľa tejto novely trestného zákona po podaní odvolania je NS SR pri konaní o mojom odvolaní povinný napadnutý rozsudok zrušiť aj vo výroku o vine a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.“

Novelou Trestného zákona č. 40/2024 Z. z. účinne od 6. augusta 2024 bola v prípade trestného činu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona znížená trestná sadza, a to z pôvodného rozpätia 5 až 12 rokov na nové rozpätie 3 až 8 rokov. Najvyšší súd uvádza, že v dôsledku zmeny rozpätia trestnej sadzby po novelizácii už na tento prípad nemožno aplikovať ustanovenie § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, ako to pôvodne vykonal Špecializovaný trestný súd. Namiesto toho je potrebné použiť ustanovenie § 39 ods. 3 písm. e) Trestného zákona. Toto ustanovenie stanovuje, že pri mimoriadnom znížení trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby nesmie súd uložiť trest odňatia slobody kratší ako šesť mesiacov, ak dolná hranica trestnej sadzby v osobitnej časti zákona predstavuje menej ako päť rokov.

S poukazom na uvedenú zmenu možno preto v ďalšom uviesť, že preskúmaním obsahu spisového materiálu najvyšší súd zistil, že prvostupňový súd postupoval správne a v súlade, keď prijal vyhlásenie obžalovaného v zmysle § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o tom, že nepopiera spáchanie skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe a rozhodol, že dokazovanie vykoná iba v súvislosti s výrokom o treste. Ohľadom odvolania obžalovaného P. Z. K. proti výroku o vine platí ustanovenie § 257 ods. 5 Trestného poriadku o nemožnosti napadnúť odvolaním výrok o vine a preto, za situácie aká je v predmetnej veci nemôže odvolací súd preskúmať výrok o vine týkajúci sa menovaného.

V súvislosti s výrokom o treste najvyšší súd poznamenáva, že Špecializovaný trestný súd pôvodne síce uložil obžalovanému taký druh trestu, ktorý zodpovedá základným princípom a pravidlám ukladania trestu, avšak v aktuálnom konaní pri rozhodovaní o odvolaní je potrebné reagovať na zmenu trestných sadzieb v dôsledku novely Trestného zákona zákonom č. 40/2024 Z. z.. S poukazom na ustanovenie § 2 ods. 1 Trestného zákona najvyšší súd na ukladanie trestu použil, pre obžalovaného priaznivejší, Trestný zákon v znení účinnom od 6. augusta 2024 a pri mimoriadnom znížení trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby postupoval podľa § 39 ods. 1 a ods. 3 písm. e) Trestného zákona.

Pri úvahách o druhu trestu a jeho výmere postupoval najvyšší súd v zmysle ustanovení § 34 ods. 1 až ods. 4, ods. 6 Trestného zákona, pričom bral do úvahy spôsob spáchania trestného činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osobu páchatel'a a možnosť jeho nápravy. S ohľadom na vyššie uvedené, zohľadniac pritom aj skutočnosť že zákonodarná moc razantne zmiernila trestné sadzby a prihliadnuc aj k dlhej dobe, ktorá uplynula od spáchania trestnej činnosti (takmer osem rokov) a k okolnosti, že menovaný sa počas tejto doby nedopustil žiadnej protiprávnej činnosti dospel najvyšší súd k záveru, že „podmienečný“ trest odňatia slobody vo výmere jeden a pol roka so skúšobnou dobou dva roky (tak ako rozhodol najvyšší súd týmto rozsudkom), splní v celom rozsahu svoj účel z hľadiska generálnej i individuálnej prevencie trestu a v spravodlivej miere vyjadruje aj morálne odsúdenie páchatel' spoločnosťou.

K obžalovanému A. K..

Prokurátor v odvolaní napadol výrok o treste v neprospech obžalovaného A. K. a uviedol:

„Súd nevzal do úvahy nekritický postoj obžalovaného k stíhanej trestnej činnosti, ktorý sa ju snažil popierať aj v priebehu hlavného pojednávania po tom, ako ostatní obžalovaní (predovšetkým P. Z. K., ktorého konanie bolo v časti zrkadlovým obrazom vo vzťahu ku konaniu menovaného obžalovaného) urobili vyhlásenie o vine (resp. že nepopierajú spáchanie skutku) a aj napriek dôkaznej situácii, kedy konanie menovaného bolo zdokumentované v rámci realizácie odpočúvania telekomunikačnej prevádzky, ale tiež potvrdzované ďalšími dôkazmi (listiny týkajúce sa vyhotovenia predmetného geometrického plánu a jeho zaevidovania na okresnom úrade, účtovné doklady preukazujúce, že obec L. si nikdy neobjednala vyhotovenie predmetného geometrického plánu a za tento nezaplatila, pričom z výpovede

svedka A. C. je zrejmé, že mu bola formálne poskytnutá odmena, ktorú však nikdy nedostal, pričom zo zaznamenatej komunikácie obžalovaného A. K.Č. a Z. K. je zrejmé, že práve tento spôsob poskytnutie odmeny obecnému poslancovi - bol okolnosťou, ako formálne vydokladovať finančné prostriedky obce, ktoré mali byť použité a aj boli ako nenáležitá finančná odplata pre Z. K.).

Obžalovaný A. K. je pritom dlhoročný starosta obce. Jeho protiprávne konanie priamo a vecne súviselo s jeho postavením ako starostu obce a týkalo sa zabezpečenia obecných záležitostí (zmena vlastníctva časti pozemku v prospech obce za účelom vybudovania komunikácie). Práve nekritický postoj obžalovaného a z toho vyplývajúce bagatelizovanie tejto protiprávnej (trestnej) činnosti nasvedčuje tomu, že alternatívny peňažný trest sa javí, a to predovšetkým z hľadiska represívnej stránky zásad ukladania trestov, ako nedostatočný, resp. benevolentný. Kým v prípade ostatných spoluobžalovaných je možné takýto druh trestu (aj vzhľadom na jeho individuálne určenú výšku) považovať za postačujúci na dosiahnutie nápravy páchatel'ov a dosiahnutie účinkov generálnej prevencie, v prípade obžalovaného A. K. to neplatí. V tomto smere sa ako vhodný a primeraný trest (z hľadiska všetkých relevantných zásad ukladanie trestu) javí trest odňatia slobody s podmieneným odkladom a určenou primeranou skúšobnou dobou tak, aby nad menovaným obžalovaným, ktorý má - aj napriek dôkaznej situácii a procesnému postoj ostatných obžalovaných k žalovanej trestnej činnosti - nekritický postoj (hoci je jeho právo brániť sa spôsobom a prostriedkami, aké uzná za vhodné) k žalovanej trestnej činnosti, visel pomyselný Damokolov meč, ako možná (potenciálna) hrozba (v závislosti od jeho správania), že v prípade dolôžneho protiprávneho konania, bude nasledovať premena trestu s nariadením jeho výkonu.

Rovnako tak treba zohľadniť už uvedenú skutočnosť, že menovaný sa dopustil konania ako starosta obce v súvislosti so zabezpečovaním potrieb obce (v tomto prípade dobrý úmysel nemôže byť uskutočňovaný zlými prostriedkami, ktoré majú trestnoprávny rozmer). Aj táto skutočnosť zvyšuje závažnosť jeho konania v tom smere, že 'zneužil' svoje postavenie a vzťah s Z. K., aby protiprávnym spôsobom dosiahol svoj cieľ (zaevidovanie zmeny vlastníctva nehnuteľnosti). V prípade starostu obce (hoci vo všeobecnosti platí zásada nulovej tolerancie korupcie), nemá právoplatné odsúdenie za korupčný delikt žiaden dosah na výkon jeho funkcie starostu obce. Vyjadrené inak, táto objektívna skutočnosť mu žiadnym spôsobom nebráni naďalej vykonávať uvedenú funkciu, prípadne sa o túto funkciu do budúcnosti opätovne uchádzať. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa potom ako primeraný a potrebný trest (popri podmienenom treste odňatia slobody) javí aj trest zákazu činnosti spočívajúci vo v zákaze vykonávať volenú funkciu v orgánoch územnej samosprávy v záverečnej reči uvádzanej výmere.“

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok v časti týkajúcej sa výroku o treste obžalovaného A. K. a obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky s podmieneným odkladom jeho výkonu a skúšobnou dobou vo výmere 1 (jeden) rok a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze vykonávať volené funkcie v orgánoch územnej samosprávy vo výmere 3 roky.

K odvolaniu prokurátora obžalovaný vo svojom vyjadrení uviedol:

„Odvolanie prokurátora Generálnej prokuratúry SR považujeme za nedôvodné, nemajúce oporu v zákone ani vo výsledkoch vykonaného dokazovania. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, najmä na dokazovanie vykonané pred súdom prvého stupňa a na výpovede svedkov máme za to, že nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek najmenších pochybností preukázané, že obžalovaný spáchal skutok, ktorý sa mu kladie za vinu, a že tento skutok je trestným činom. Máme za to, že obžaloba neuniesla dôkazne bremeno v tejto veci a na základe vykonaného dokazovania nebolo dostatočne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že sa obžalovaný dopustil skutku tak, ako mu to je v obžalobe kladené za vinu. Vo svetle týchto skutočností je akýkoľvek trest uložený obžalovanému protizákonný a v rozpore so zisteným skutkovým stavom veci.

Odmietanie viny obžalovaným nemožno pričítať obžalovanému ako priťažujúcu okolnosť spočívajúcu v jeho nekritickom postoji k stíhanej trestnej činnosti. Táto námietka prokurátora je absolútne v rozpore s akýmikoľvek zásadami trestného konania. Výber spôsobu obhajoby obžalovaného vyplýva priamo z práva na obhajobu zakotveného v Trestnom poriadku“. Obhajca obžalovaného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie prokurátora zamietol ako nedôvodné.

K odvolaniu prokurátora sa vyjadril aj náhradný obhajca obžalovaného, ktorý uviedol:

„V prvom rade namietam, že v rámci odvolania prokurátor zavádzajúco a účelovo tvrdí, že súd nevzal do úvahy údajný 'nekritický postoj' obžalovaného k stíhanej trestnej činnosti. V skutočnosti však obžalovaný počas konania, resp. počas prípravného konania iba využíval zákonom dovolené prostriedky obhajoby a príslušné opravné prostriedky, pričom sem patrí aj odvolanie obžalovaného, ktoré tento podal po vyhlásení rozsudku voči výroku o vine a voči výroku o treste napadnutého rozsudku. Prokurátor v rámci odvolania ďalej iba opakuje svoje tvrdenia, ktoré už uviedol v obžalobe, pričom je zrejmé, že všetky tieto súd už zohľadnil pri svojom rozhodnutí o treste v rámci rozsudku. Skutočnosť, že obžalovaný P. Z. K., resp. ostatní obžalovaní urobili vyhlásenie o vine, nemá vplyv na rozhodnutie súdu voči obžalovanému, keďže tento trval na svojej nevine, pričom súd bol povinný posúdiť konanie obžalovaného bez ohľadu na ostatných účastníkov konania, keďže obžalovaný nebol vylúčený na samostatné konanie. Nad rámec uvedeného chcem upozorniť, že existencia údajného úplatku, resp. jeho údajné prisľúbenie zo strany obžalovaného, tvrdené prokurátorom ako fakt v odvolaní, nebola v skutočnosti potvrdená žiadnou svedeckou výpoveďou či listinným dôkazom, pričom obžalovaný v 1. rade odmietol vypovedať v konaní, a zároveň nevyplynul tento údajný úplatok ani z predložených záznamov telekomunikačnej prevádzky.

V druhom rade chcem odvolací súd upozorniť na viaceré skutočnosti týkajúce sa osoby obžalovaného a primeranosti trestu uloženého obžalovanému v rozsudku, tvrdené účelovo a nesprávne prokurátorom v odvolaní, ktoré dokladajú nesprávnosť tejto argumentácie prokurátora v odvolaní proti rozsudku.

a) V dôsledku prípadného vyhovievania odvolaniu zo strany odvolacieho súdu by sa dostal obžalovaný do takmer rovnakého postavenia ako obžalovaný v 1. rade, hoci tento spáchal viacero trestných činov v postavení verejného činiteľa, a zároveň bol ústrednou postavou celého trestného stíhania voči ostatným spoluobvineným. Prokurátor sa pritom vzdal odvolania voči všetkým ostatným obžalovaným v konaní hneď po vynesení rozsudku. Odmietam preto postoj prokurátora voči obžalovanému v odvolaní, ktorý sa zdá byť zaujatým a účelový iba z toho dôvodu, že obžalovaný vykonáva funkciu starostu obce.

b) Prokurátor v rámci odvolania úplne opomenul preventívno-výchovnú funkciu trestov v slovenskom právnom poriadku, keď zdôraznil iba represívnu funkciu trestu uloženého obžalovanému v napadnutom rozsudku, čím postupoval v rozpore so zásadami ukladania trestov. Prokurátor taktiež bez zrejmej dôvodu odlišuje obžalovaného od ostatných obžalovaných v konaní, a to len z dôvodu uplatňovania obhajoby obžalovaného.

c) Prokurátor pri svojej argumentácii nezohľadnil uplynutie značného časového obdobia od vykonania skutku (rok 2017), od ukončenia vyšetrovania a od podania obžaloby (rok 2022), v dôsledku čoho mi nie je zřejmý represívny, resp. preventívny účel podaného odvolania a žiadaného sprísnenia trestu pre obžalovaného.

d) V priebehu konania nevyplývalo z vykonaného dokazovania ani výpovede svedkov, že by obžalovaný, v postavení starostu obce, akýmkoľvek spôsobom 'zneužil' svoje postavenie, resp. svoj údajný vzťah s obžalovaným v 1. rade (táto skutočnosť nebola ani predmetom dokazovania v konaní), ako to tvrdí prokurátor v odvolaní, čo dosvedčuje aj skutočnosť, že za úradné overenie geometrického plánu, týkajúceho sa záležitosti obžalovaného, bol riadne zaplatený správny poplatok.

Záverom chcem odvolací súd upozorniť, že vzhľadom na vyššie spomenutú novelizáciu Trestného zákona (t. j. zákon č. 40/2024 Z. z.), v dôsledku ktorej došlo k podstatnému zníženiu hornej hranice trestnej sadzby trestu odňatia slobody pre skutkové podstaty trestného činu podplácania podľa § 333 ods. 1 a 2 Trestného zákona, a ktorá predchádzala vyhláseniu rozsudku a podaniu odvolania, je návrh prokurátora v rámci odvolania neprimeraný, neodôvodnený a účelový, keďže predstavuje hornú hranicu trestnej sadzby pri základnej skutkovej podstate predmetného trestného činu.“ Náhradný obhajca obžalovaného obdobne navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie prokurátora zamietol.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal odvolanie aj obžalovaný A. K., a to proti výroku o vine, proti výroku o treste, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo vyhláseniu rozsudku. Vo svojom odvolaní argumentoval nasledovne:

„Uvedený rozsudok napádame odvolaním pre neúplnosť a nejasnosť skutkových zistení súdu prvého

stupňa, pretože sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a máme za to, že nebol zistený skutkový stav bez dôvodných pochybností. Vina obžalovaného nebola na základe vykonaného dokazovania jednoznačne preukázaná, a preto treba prihliadať na to, že odsudzujúci rozsudok môže byť pritom vydaný len v prípade, ak nie sú žiadne dôvodné pochybnosti o vine obžalovaného, a v prípade, ak vina obžalovaného nie je preukázaná, musí byť obžalovaný oslobodený spod obžaloby § 285 Trestného poriadku. Je potrebné dať do pozornosti fakt, že jediným procesne spôsobilým dôkazom týkajúcim sa skutku obžalovaného bol zvukový záznam, respektíve záznamy telefonických hovorov, z ktorých nevyplyvalo žiadnym spôsobom, že by obžalovaný A. K. prisľúbil akýkoľvek úplatok obžalovanému K.. Z telefonickej komunikácie medzi obvineným P.. K.Š. a obvineným A. K. jednoznačne nevyplyva, aby A. K. žiadal obvineného K. o bezproblémové a urýchlené úradné overenie geometrického plánu, žiadal ho len o jeho zabezpečenie. Vyhotovený geometrický plán pokiaľ by bol bez nedostatkov by po jeho zaregistrovaní na Okresnom úrade Humenné, katastrálnom odbore bol úradne overený aj bez poskytnutia nejakého úplatku a v prípade nejakých nedostatkov by bol vrátený na jeho doplnenie resp. opravu. V tomto prípade teda úradné overenie geometrického plánu nemožno považovať za prospech obvineného A. K., nakoľko k jeho úradnému overeniu by došlo v každom prípade na základe zákonného postupu.

Taktiež samotný skutok obžalovaného A. K.Č. nemá povahu trestného činu, keďže sa nejednalo ani zo strany obžalovaného K. o výkon právomoci verejného činiteľa, respektíve činnosť v rozpore so zákonom. Ako vyplynulo z dokazovania, obžalovaný A. K. mal záujem o zaobstaranie dokumentov na odčlenenie a kúpu parcely pre obec L., pričom zo strany obžalovaného K. bolo vykonané úradné overenie geometrického plánu, v súlade so zákonom bol zaplatený správny poplatok a samotný geometrický plán tiež nebol nikdy spochybnený. Nemožno hovoriť o trestnom čine verejného činiteľa, respektíve voči verejnému činiteľovi v nadväznosti na prepojenosť skutku obžalovaného K. a obžalovaného K., keďže tu sa jednalo o činnosť, ktorá nespadá do právomoci verejného činiteľa ako vyplýva z príslušnej ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Konajúca samosudkyňa sa zároveň žiadnym spôsobom nevysporiadala s návrhom obhajoby na vykonanie výsluchu obžalovaného P. K. ku skutku, ktorý sa kladie za vinu obžalovanému K.. Tento procesný návrh bol obhajobou vznesený na hlavnom pojednávaní 27. marca 2023, pričom vo vzťahu ku skutku obžalovaného K.Č. je práve svedecká výpoveď obžalovaného P. K. kľúčovým dôkazom. Obhajoba považuje za nesprávne a neurčito formulovanú skutkovú vetu v obžalobe, z ktorej nie je zrejme, aký vlastne čin obžalovaného K. ako verejného činiteľa mal zodpovedať údajnej činnosti obžalovaného K. a zároveň bola nesprávna právna kvalifikácia skutku najmä vo vzťahu k údajnej činnosti verejného činiteľa. Konanie A. K. nemožno charakterizovať ako sľúbenie úplatku, nakoľko overovanie geometrických plánov bolo náplňou práce P. Z. K., teda zo žiadneho z vykonaných dôkazov nevyplyva, aby A. K. žiadal od P. K. porušenie jeho právnej povinnosti, nakoľko úradné overovanie geometrických plánov bolo v súlade s opisom činností jeho štátnozamestnaneckého miesta“. Obžalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 3T/1/2022, zo 17. júna 2024 a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, alternatívne, aby sám rozhodol vo veci tak, že obžalovaného podľa § 285 Trestného poriadku spod obžaloby oslobodí v celom rozsahu.

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podal odvolanie aj náhradný obhajca obžalovaného A. K., ktorý uviedol:

„V prvom rade namietam, že v písomnom vyhotovení rozsudku, resp. v rámci jeho odôvodnenia sú uvedené viaceré zrejme nesprávnosti týkajúce sa priebehu konania (strana 9 rozsudku), najmä vykonaného dokazovania, keď súd nesprávne uviedol, že vykonal hlavné pojednávanie 19. júna 2024 (v skutočnosti 17. júna 2024), pričom v tejto súvislosti v rozsudku neúplne opísal priebeh dokazovania (neuviedol ako dôkaz prehratie záznamov telekomunikačnej prevádzky), hoci následne v znení Rozsudku na tento opomenutý dôkaz súd viackrát odkázal.

V druhom rade chcem odvolací súd upozorniť na viaceré procesné pochybenia súdu v konaní, ktoré predchádzalo vyhláseniu rozsudku, ako aj nedostatky týkajúce sa odôvodnenia napadnutého rozsudku.

a) V rámci rozsudku (strana 18 a 19) nepovažoval súd za sporné požadovanie úplatku zo strany obžalovaného v 1. rade (t.j. P. Z. K.). V tejto súvislosti však už obžalovaný, resp. náhradný obhajca namietol, že hoci už všetci obžalovaní v konaní, okrem obžalovaného, priznali vinu, resp. nepopreli

spáchanie skutku, nebol obžalovaný vylúčený na samostatné konanie, a preto je oprávnená požiadavka posudzovať aj konanie obžalovaného v 1. rade, ktoré priamo súvisí so skutkom obžalovaného. V tejto teda súd neoprávnené vychádzal zo skutočností, ktoré neboli preukázané v konaní.

b) V rámci odôvodnenia rozsudku sa súd nevyrovnal s námietkou obžalovaného v rámci prípravného konania i konania, že vyhotovenie použitých záznamov telekomunikačnej prevádzky, počas obdobia od 6. marca 2017 do 5. apríla 2017 (na základe príkazu príslušného súdu z 25. januára 2017), bolo vykonané v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku, najmä z dôvodu, že obžalovaný nebol v predmetnom príkaze súdu vôbec spomenutý.

c) V rámci konania súd ďalej nevykonával viaceré dôkazy navrhované obžalovaným, resp. jeho obhajcom počas konania:

- vykonanie konfrontácie medzi obžalovaným v 1. rade a v 3. rade na hlavnom pojednávaní, pričom toto nevykonanie dôkazu v rámci odôvodnenia Rozsudku súdu nijako nevysvetlil.

- zabezpečenie stanoviska služobného úradu obžalovaného v 1. rade (P. Z. K.), t. j. Okresného úradu Humenné, vo veci rozsahu právomoci obžalovaného v rozhodnom období, pričom toto nevykonanie dôkazu v rámci odôvodnenia rozsudku súd nijako nevysvetlil.

d) V rámci odôvodnenia rozsudku prevzal súd na viacerých miestach argumentáciu prokurátora (strany 15, 16 a 19 rozsudku), týkajúcu sa vyhodnotenia dôkazov (najmä svedeckých výpovedí vo veci údajného úplatku zo strany obžalovaného), pričom neuviedol žiadne vysvetlenie týkajúce sa námietok obžalovaného v tomto smere.

Z vykonaných dôkazov v konaní vyplýva jednoznačne, že obžalovaný s obžalovaným v 1. rade (t. j. P. Z. K.) spolu komunikovali ohľadom rady, resp. konzultácie týkajúcej sa ďalšieho postupu pri prevode nehnuteľnosti (t. j. odčlenenie parcely v obci L.), najmä o vyhotovení príslušného geometrického plánu, ako aj pri zaobstaraní kúpnej zmluvy a ďalších potrebných záležitostí (k skutkom v bode 2 a v bode 9 skutkovej vety rozsudku). V rámci tejto komunikácie medzi obžalovanými v 1. rade a v 3. rade sa (v zmysle záznamov telekomunikačnej prevádzky) teda výslovne nespomínalo autorizačné alebo úradné overenie geometrického plánu, hoci práve toto je uvedené v opise skutku v rozsudku. Činnosti, ktoré sú dávane obžalovanému za vinu (skutky v bode 9 rozsudku), teda majú evidentne súkromnoprávnu povahu (prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam medzi subjektmi práva) a nemožno hovoriť o obstaraní veci verejného záujmu, ako to tvrdí súd. V tejto súvislosti chcem ďalej poukázať aj na rozdielny opis skutku, ktorý je dávany za vinu obžalovanému, v rámci rozsudku a obžaloby (znenie skutkovej vety), v rámci prepisu zvukových záznamov predložených v konaní a konečne v uznesení o začatí trestného stíhania, v ktorých sú uvedené odlišné skutkové okolnosti týkajúce sa konania obžalovaného. Vyššie uvedené okruhy činností, t. j. vyhotovenie geometrického plánu, autorizačné overenie geometrického plánu, vyhotovenie kúpnej zmluvy na nehnuteľnosti a podanie návrhu na vklad vlastníckeho práva, nepatrili medzi stanovenú právomoc obžalovaného v 1. rade ako štátneho zamestnanca. V zmysle príslušných právnych predpisov a služobných predpisov, ako sa to uvádza v rozsudku (strana 16 rozsudku), jednoznačne vyplýva, že obžalovaný v 1. rade vykonával okrem iného samostatnú odbornú činnosť v katastrálnom konaní o oprave chýb v katastrálnom operáte, vrátane prípravy podkladov a rozhodnutí o oprave chýb a úradné overovanie geometrických plánov. Zároveň, podľa odpovede Okresného úradu Humenné z 8. októbra 2018, údajne obžalovaný v 1. rade vykonával na základe ústnej dohody prednostov Okresného úradu Humenné a Medzilaborce výpomoc v rozsahu úradného overovania geometrických plánov. Je teda zrejmé, že obžalovaný v 1. rade ako verejný činiteľ nemohol v rámci svojej právomoci vykonávať činnosti, ktoré sú mu dávane za vinu v skutkovej vete Rozsudku, najmä príprava geometrických plánov, príprava kúpnych zmlúv na nehnuteľnosti a podávanie návrhov na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. V tejto súvislosti taktiež nemám za preukázanú zo strany súdu, v rámci rozsudku, existenciu údajného úplatku zo strany obžalovaného v 3. rade pre obžalovaného v 1. rade, vo vzťahu k skutkom v bode 2 a v bode 9 rozsudku. Úplatok, resp. jeho prisľúbenie zo strany obžalovaného neboli potvrdené žiadnou svedeckou výpoveďou, či listinným dôkazom, pričom obžalovaný v 1. rade odmietol vypovedať v konaní, a zároveň nevyplýval údajný úplatok ani v predložených záznamov telekomunikačnej prevádzky. V rámci rozsudku tvrdí súd (strana 20 rozsudku), že údajne počas telefonických rozhovorov 'opakovane komunikoval spôsobom, z ktorého vzhľadom na s touto záležitosťou súvisiace okolnosti vyplývalo, že za túto pomoc a službu sľuboval P. Z. K. odmenu', avšak toto nevyplýva zo záznamov telekomunikačnej prevádzky predložených v konaní, keď sa obžalovaný vyjadril iba vo vzťahu k potvrdeniu, resp. k vystavenej faktúre inej právnej veci. Zo

žiadneho záznamu telekomunikačnej prevádzky alebo svedeckej výpovede nevyplývalo, že by sa súdom tvrdená suma použila ako údajný úplatok pre obžalovaného v 1. rade. Zároveň chcem zdôrazniť, že z hľadiska motívu údajného úplatku, sa uvádza v rozsudku nesprávne, že obžalovaný prisľúbil údajný úplatok obžalovanému v 1. rade za vyhotovenie geometrického plánu a jeho overenie keďže, ako vyplýva zo záznamov telekomunikačnej prevádzky, obžalovaný mal záujem o radu týkajúcu sa postupu pri prevode nehnuteľností (t. j. odčlenenie parcely v obci L.), pričom mu obžalovaný v 1. rade za týmto účelom navrhol vyhotovenie geometrického plánu a kúpnej zmluvy, čo sú činnosti, ktoré sa štandardne vykonávajú za odplatu a ktoré nijakým spôsobom nesúviseli s činnosťou obžalovaného v 1. rade ako štátneho zamestnanca, resp. ako verejného činiteľa. V nadväznosti na opis skutku v rozsudku (v bode 9 v spojení s bodom 2 skutkovej vety rozsudku) uvádzam, že nepovažujem súdom vykonaným dokazovaním za preukázané, že zo strany obžalovaného došlo k prisľúbeniu úplatku v zmysle § 131 ods. 3 Trestného zákona, a že údajný úplatok aj prevzal obžalovaný v 1. rade v súvislosti s obstaraním vecí verejného záujmu podľa § 131 ods. 1 Trestného zákona. V rozsudku totiž súd argumentoval iba predloženými záznamami telekomunikačnej prevádzky, ktoré však nepotvrdzujú, či vôbec a v akej výške bol údajný úplatok obžalovaným prisľúbený, a či sa jednalo o úplatok v súvislosti s obstaraním vecí verejného záujmu alebo o protihodnotu za konzultáciu a obstaranie dokumentov v súvislosti s prevodom nehnuteľností (napr. kúpna zmluva). Zároveň na strane súdu absentovalo akékoľvek preukázanie príčinnej súvislosti, ktorá musí byť preukázaná v danej trestnej veci.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mám za to, že zo strany súdu nebol v rozsudku riadne špecifikovaný a preukázaný údajný úplatok zo strany obžalovaného, jeho existencia, výška, forma úhrady alebo motív na strane obžalovaného. V rámci rozsudku sa totiž na viacerých miestach uvádza (strany 15 a 19 rozsudku), že sa údajne jednalo o časť odmeny poslanca, resp. iné plnenie, pričom samotná existencia údajného úplatku, resp. jeho prisľúbenia obžalovaným nevyplýva z vykonaných dôkazov. Súd teda v príkrom rozpore s princípmi dokazovania, so zásadami trestného konania a s pravidlami elementárnej logiky hodnotí dôkazy, ktorými nedisponuje, a ktoré nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch. Takéto hodnotiace úsudky, ktoré nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch, sú absolútne neprijateľné a vážne narušajúce celkovú vierohodnosť a dôvodnosť vedeného konania voči obžalovanému. Ďalej namietam voči právnej kvalifikácii skutku obžalovaného uvedenej v rozsudku, a to s odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, týkajúcu sa trestných činov verejných činiteľov a obstarávania vecí všeobecného záujmu, ktorú reprezentujú viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 1TdoV/13/2017, sp. zn. 1TdoV/1/2015 a sp. zn. 1Ndtš/2/2007), ako aj príslušné rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, resp. závery vyjadrené v odbornej literatúre.

V nadväznosti na uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považujem za nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku na strane obžalovaného, keďže 'ak sa štátny zamestnanec dopustí trestného činu zneužívajúc na to svoje postavenie, zamestnanie, funkciu, prístup k zdrojom a dôveru, ktorá mu bola zverená, nemusí sa automaticky dopustiť trestného činu verejných činiteľov. Pokiaľ nepácha trestný v súvislosti s právomocou rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb a takéto rozhodovanie neobsahuje prvok moci a prvok rozhodovania, nekoná v pozícii verejného činiteľa', 'nemožno zákonný znak používania právomoci vykladať extenzívne tým spôsobom, že sa pod prvok rozhodovania tvoriaci esenciálnu zložku právomoci podradia aj ďalšie činnosti, napr. zaobstarávanie a príprava podkladov potrebných pre vydanie rozhodnutia, lebo takýmto výkladom by sa v konečnom dôsledku rozširoval okruh verejných činiteľov o subjekty, ktoré na procese rozhodovania síce participujú, no vlastnú rozhodovaciu právomoc nemajú. Týmto postupom by podľa dovolacieho súdu dochádzalo k nepripustnému rozširovaniu podmienok trestnej zodpovednosti.' (viď uznesenie NS SR, sp. zn. 1TdoV/1/2015, z 19. novembra 2015).

V tejto súvislosti namietam, že neboli splnené predpoklady pre trestný čin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona u obžalovaného v 1. rade, pričom na tento skutok priamo nadväzuje (zrkadlí sa v ňom) skutok, ktorý je dávaný za vinu obžalovanému. V celom texte rozsudku sa uvádzajú ako súvisiace, resp. priamo prepojené skutky č. 2 a č. 9 skutkovej vety rozsudku. V prípade, ak bol nesprávne súdom kvalifikovaný trestný čin voči obžalovanému v 1. rade (t. j. skutok č. 2), nemožno hovoriť o správne kvalifikovanom trestnom čine voči obžalovanému (skutok č. 9), v rámci napadnutého rozsudku, a teda najmä nemožno hovoriť o tom, že obžalovaný spáchal skutok voči verejnému činiteľovi, v dôsledku čoho nemohol spáchať ani prečin podplácania podľa § 333 ods. 2 písm. b)

Trestného zákona (právna veta rozsudku). V tejto súvislosti ďalej vyplýva z výkladu formulácie použitej § 336 ods. 1 a 2 Trestného zákona 'svojím vplyvom pôsobiť na výkon právomoci osoby', že uvedené je potrebné vyložiť tak, že sa jedná o 'uplatňovanie vplyvu páchatela, zásadne smerujúce k zneužívaniu právomoci osoby, ktorá je predmetom pôsobenia. Nejde teda o pôsobenie síce neformálne (nezodpovedajúce výslovnému popisu v norme upravujúcej postup v príslušnom konaní), avšak nevybočujúce z podstatného smerovania k legálnemu účelu z právomoci osoby uvedenej v ustanoveniach §§ 328 až 330, resp. §§ 332 až 334 Trestného zákona.' (viď rozsudok NS SR z 25. októbra 2016, sp. zn. 2To/11/2015). V tejto súvislosti pritom obžalovaný dlhodobo namietal v konaní, že samotné overenie geometrického plánu (vyhotoveného v súlade s príslušnými právnymi predpismi) nepredstavovalo vybočenie z bežného výkonu právomoci obžalovaného v 1. rade, ako táto jeho právomoc bola definovaná v rámci rozsudku. Osobitne by som chcel upozorniť odvolací súd, že za úradné overenie geometrického plánu ako to vyplýva už z obžaloby, bol riadne uhradený príslušný správny poplatok“. Obžalovaný aj prostredníctvom náhradného obhajcu navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. 3T/1/2022, zo 17. júna 2024 vo výroku o vine a vo výroku o treste obžalovaného a v zrušenej časti vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

A) Preskúmanie výroku o vine napadnutého rozsudku:

Pri ustaľovaní viny Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržiaval základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku) ako aj zásady rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Špecializovaný trestný súd vyhodnotil vykonané dôkazy súhrnne logickým a zároveň aj presvedčivo odôvodneným spôsobom, ktorému hodnoteniu z hľadiska pravidiel § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno nič vytknúť. Hodnotenie dôkazov Špecializovaným trestným súdom neodporuje základným princípom logického myslenia. Skutočnosť, že sa obžalovaný nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi Špecializovaného trestného súdu nemôže sama o sebe viesť najvyšší súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených Špecializovaným trestným súdom.

Čo sa týka odvolacích námietok obžalovaného A. K. najvyšší súd konštatuje:

Obžalovaný v odvolaní namietal, že nebolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že spáchal skutok, ktorý sa mu kladie za vinu. Podľa obžalovaného jediným procesne spôsobilým dôkazom týkajúcim sa skutku obžalovaného boli záznamy z telefonických rozhovorov, z ktorých údajne nevyplývalo, že by obžalovaný A. K. prisľúbil akýkoľvek úplatok obžalovanému P. Z. K.. S týmto tvrdením nemožno súhlasiť. Špecializovaný trestný súd vykonal široké spektrum dôkazov, medzi ktorými boli okrem záznamov telefonických rozhovorov aj svedecké výpovede a listinné dôkazy, ako kniha objednávok, účtovné doklady, výplatné listiny či faktúry, ktoré potvrdzujú spáchanie skutku tak, ako to ustálil súd prvého stupňa.

Tvrdenie obžalovaného, že otázkou „čo to obnáša“ mal na mysli potrebné listiny na odčlenenie parcely, a nie úplatok, neobstojí. Z obsahu telefonických rozhovorov, tak ako to vyvodil Špecializovaný trestný súd, jednoznačne vyplýva, že peniaze, o ktoré obžalovaný P. Z. K. žiadal obžalovaného A. K.Q., nebolo možné zaúčtovať v účtovníctve obce. Naopak, tieto finančné prostriedky sa obžalovaný A. K. snažil „prikryť“ buď fiktívnou faktúrou, alebo ako sám priznal, formou odmeny pre poslanca, ktorá však reálne nebola vyplatená. Ak by išlo o legitímny poplatok za vyhotovenie geometrického plánu, nič by nebránilo obžalovanému zaúčtovať tieto náklady riadne v účtovníctve obce L., vrátane poplatku za jeho úradné overenie. Na základe uvedeného je možné uzavrieť, že súbor získaných priamych a nepriamych dôkazov logicky a vzájomne prepojene podporuje záver Špecializovaného trestného súdu, že P. Z. K. si

od A. K. vyžiadal úplatok minimálne za úradné overenie geometrického plánu a A. K. minimálne tento úplatok prisľúbil.

Obžalovaný v odvolaní taktiež uviedol, že súd nevykonal viaceré ním navrhované dôkazy, pričom toto nevykonanie súd ani nijako nevysvetlil. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 17. júna 2024 (č. l. 3193) však vyplýva opak. V súvislosti s návrhom na zabezpečenie stanoviska služobného úradu obžalovaného P. Z.Š. K. najvyšší súd uvádza, že prvostupňový súd naozaj odmietol tento návrh, avšak toto odmietnutie aj riadne odôvodnil, a to tým, že ide o návrh smerujúci k vykonaniu dôkazu, ktorý sa týka okolností, ktoré možno zistiť inými už skôr navrhnutými dôkazmi. Najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že zo služobného posudku P. Z. K. vyplýva, aké úkony vykonával na katastrálnom odbore Okresného úradu Humenné. Medzi opísanými úkonmi bolo uvedené, že kontroloval a úradne overoval geometrické plány (č. l. 2568). Nakoľko bola táto skutočnosť preukázaná služobným posudkom, najvyšší súd takisto nevidí dôvod na ďalšie zisťovanie pracovnej náplne obžalovaného P. Z. K., ako to vyžadoval obžalovaný A. K..

Obžalovaný ďalej tvrdil, že samosudkyňa sa nijakým spôsobom nevysporiadala s návrhom obhajoby na vykonanie výsluchu obžalovaného P. Z. K. vzneseným na hlavnom pojednávaní 27. marca 2023. Najvyšší súd však po preskúmaní spisového materiálu zistil, že na najbližšom nasledujúcom hlavnom pojednávaní, na ktorom bol obžalovaný prítomný (hlavné pojednávanie zo 17. júna 2024), tento spolu so svojím obhajcom výslovne uviedol, že nemajú žiadne ďalšie návrhy na dokazovanie. Ak by obžalovaný na svojom pôvodnom návrhu na vykonanie dôkazu trval, mal možnosť to na tomto pojednávaní uviesť, no neurobil tak. Za týchto okolností nebolo povinnosťou súdu sa k predmetnému návrhu ďalej vyjadrovať. Podobný záver platí aj v súvislosti s tvrdeným porušením práva na obhajobu, keď obžalovaný namietal, že súd nezohľadnil argumenty uvedené v jeho stanovisku k obžalobe z 10. júna 2024.

V tejto súvislosti najvyšší súd dodáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne právo strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/2008, II. ÚS 197/2007, II. ÚS 78/2005, V. ÚS 252/2004).

Obžalovaný taktiež namietal neúplný opis priebehu dokazovania, konkrétne absenciu zmienky o prehratí záznamov telekomunikačnej prevádzky. Súd však vykonanie tohto dôkazu výslovne uviedol na strane 13 rozsudku. Z tohto dôvodu nie je najvyššiemu súdu jasné, na čom obžalovaný zakladá svoju argumentáciu. Pokiaľ ide o nesprávny dátum hlavného pojednávania, najvyšší súd konštatuje, že ide o zjavne písársku chybu, ktorá nemá žiadny vplyv na posudzovanie prípadu.

Obžalovaný ďalej namietal nezákonnosť vyhotovenia použitých záznamov telekomunikačnej prevádzky, pretože „obžalovaný nebol v predmetnom príkaze vôbec spomenutý“. Najvyšší súd nezdiera jeho názor. Sudca pre prípravné konanie vydal 25. januára 2017 a 20. apríla 2017 príkazy podľa § 115 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, na základe ktorých bolo realizované odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky (príkaz č. BB-ŠTS-V-91-1/17-Ntt-274), z 25. januára 2017 týkajúci sa osoby P. Z. K. a príkaz č. BB-ŠTS-V-338-1/17-Ntt-274, z 20. apríla 2017 týkajúci sa osoby A. K.). Z týchto záznamov vzťahujúcich sa k osobe obžalovaného P. Z. K. a jeho účastníckej stanici vyšli najavo skutočnosti, ktoré boli podkladom pre zdokumentovanie konkrétneho skutku spáchaného obžalovaným A. K.. Zákonosť vyhotovenia a použitia záznamov telekomunikačnej prevádzky nie je podmienená tým, že každý účastník zachytených rozhovorov musí byť výslovne uvedený v príkaze na odpočúvanie. Príkazy podľa § 115 Trestného poriadku boli vydané zákonným spôsobom a vzťahovali sa na telekomunikačnú prevádzku osoby P. Z. K., pričom práve z jeho komunikácie vyšli najavo relevantné skutočnosti týkajúce sa trestnej činnosti aj obžalovaného A. K.. Podstatné v tomto prípade je, že obsah zachytených rozhovorov jednoznačne dokumentuje skutok spáchaný obžalovaným A. K.Q.. Súčasne

treba zdôrazniť, že ochrana zákonnosti pri vyhotovovaní dôkazov bola plne dodržaná a získané dôkazy sú použiteľné bez ohľadu na to, či bol obžalovaný A. K. v tomto príkaze na odpočúvanie uvedený. Preto je námietka obžalovaného voči zákonnosti vyhotovenia použitých záznamov telekomunikačnej prevádzky nedôvodná.

Najvyšší súd uzatvára, že z opísanej dejovej línie a sledu jednotlivých okolností, vychádzajúcich zo skutkových zistení na podklade vykonaných dôkazov, je zrejmé, že obžalovaný P. Z. K. a obžalovaný A. K. sa dohadovali na úplatku, ktorý bolo potrebné nejako zakryť. Zároveň z vykonaných svedeckých výpovedí jasne vyplýva, že odmena poslancovi nezodpovedala reálnym odmenám. Nevznikli teda pochybnosti o tom, že išlo o fingovaný právny úkon.

Je preto evidentné, že obžalovaný A. K. prisľúbil P. Z. K. finančné prostriedky za vybavenie potrebných dokumentov, vrátane úradného overenia geometrického plánu. Spochybňovanie prisľúbenia týchto finančných prostriedkov nezodpovedá obsahu rozhovoru a na to nadväzujúcich skutočností, ak sú posudzované v kontexte celého prípadu. Rovnako tak neobstojí ani spochybňovanie použitia prisľúbených finančných prostriedkov ako úplatku. V tejto súvislosti najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku prvostupňového súdu na stranách 15 až 20.

Najvyšší súd sa musel vysporiadať aj s dvomi námietkami právneho charakteru a síce, či z obsahu súdu prvého stupňa ustálenej skutkovej vety (uvedenej vo výroku o vine prvostupňového rozsudku) vyplýva, že:

ad 1/ úplatok súvisel s vecou všeobecného záujmu;

ad 2/ obžalovaný P. v predmetnom prípade konal ako verejný činiteľ.

Podľa § 131 ods. 1 Trestného zákona úplatkom sa na účely tohto zákona rozumie vec alebo iné plnenie majetkovej či nemajetkovej povahy, na ktoré nie je právny nárok.

Na tomto mieste najvyšší súd objasňuje, že téza nastolená obžalovaným v odvolaní, podľa ktorej „za úplatok sa očakáva konanie porušujúce právne povinnosti konajúceho subjektu“ nie je správna. Z tejto tézy ďalej obžalovaný nesprávne vyvodil, že ak je úradné overenie geometrického plánu v rámci náplne práce konajúceho subjektu, nemožno poskytnutie finančných prostriedkov charakterizovať ako sľúbenie úplatku.

Skutková podstata trestného činu podplácania je zrkadlovým obrazom trestného činu prijímania úplatku, a preto je v danom kontexte možné poukázať na rozhodnutie R 21/2015, v ktorom súd konštatuje, že prijatie, požadovanie alebo prijatie sľubu úplatku v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu je trestné aj vtedy, ak predmetné peňažné plnenie, na ktoré nie je právny nárok, neovplyvnilo samotné obstaranie veci, t. j. aj vtedy, ak páchatel neporušil žiadnu svoju povinnosť, vyplývajúcu mu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie (na rozdiel od trestného činu prijímania úplatku podľa § 328 Trestného zákona).

V súvislosti s námietkou obžalovaného voči právnomu posúdeniu konania P. Z. K. ako verejného činiteľa je potrebné rozdeliť jeho konanie na tri úkony, a síce:

ad 1/ úradné overenie geometrického plánu;

ad 2/ vyhotovenie geometrického plánu;

ad 3/ autorizačné overenie geometrického plánu.

Podľa § 333 ods. 1 Trestného zákona kto inému v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok, alebo z tohto dôvodu poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok inej osobe, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Podľa § 333 ods. 2 písm. b) Trestného zákona odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 voči verejnému činiteľovi.

Podľa § 131 ods. 1 Trestného zákona vecou všeobecného záujmu sa na účely tohto zákona rozumie záujem presahujúci rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca, ktorý je dôležitý z hľadiska záujmov spoločnosti.

Podľa § 128 ods. 1 Trestného zákona verejným činiteľom sa na účely tohto zákona rozumie prezident Slovenskej republiky, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, poslanec Európskeho parlamentu, člen vlády, sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky, sudca, prokurátor alebo iná osoba zastávajúca funkciu v orgáne verejnej moci, príslušník ozbrojených síl, osoba v služobnom pomere, starosta, predseda vyššieho územného celku, poslanec orgánu územnej samosprávy, štátny zamestnanec alebo zamestnanec orgánu štátnej správy, územnej samosprávy alebo iného štátneho orgánu, osoba, ktorá vykonáva pôsobnosť v rámci právnickej osoby, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, notár, súdny exekútor, člen lesnej stráže, vodnej stráže, rybárskej stráže, poľovníckej stráže, stráže prírody alebo osoba, ktorá má oprávnenie člena stráže prírody, ak sa podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používa pritom právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená. Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou. Verejným činiteľom je aj sudca alebo úradník medzinárodného súdneho orgánu uznaného Slovenskou republikou alebo funkcionár alebo iný zodpovedný pracovník orgánu činného v trestnom konaní iného štátu, orgánu Európskej únie alebo orgánu vytvoreného spoločne členskými štátmi Európskej únie, ak na území Slovenskej republiky vykonáva úkony trestného konania takého štátu alebo orgánu; pre jeho ochranu sa podľa ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby úkony trestného konania vykonával v súlade s medzinárodnou zmluvou alebo so súhlasom orgánov Slovenskej republiky.

Ak ide o otázku, či závažná skutková veta dáva podklad pre konštatáciu, že obžalovaný v posudzovanom prípade žiadal úplatok v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, tak v danom ohľade odvolací súd plne súhlasí so závermi prvostupňového súdu. Tieto považuje za správne a zodpovedajúce zákonu.

I podľa názoru odvolacieho súdu v predmetnom prípade išlo celkom nepochybne o vykonávanie spoločensky významnej úlohy, keď presnejšie bolo dôležité z hľadiska záujmov spoločnosti a nie len určitého jednotlivca, aby P. Z. K. ako odborný radca oddelenia technického, dokumentácií a poskytovania informácií, katastrálneho odboru Okresného úradu Humenné pri vykonávaní právomoci, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie úloh zverená postupoval riadne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Obžalovaný A. K. však štátnemu zamestnancovi, P. Z. K., poskytol „nezákonnú úhradu“ (v podobe úplatku) s cieľom ovplyvniť jeho rozhodovanie v rozpore so zákonom.

Pokiaľ ide o otázku, či obžalovaný P. Z. K. mal v posudzovanej veci aj postavenie verejného činiteľa pri všetkých troch úkonoch a teda, či skutková veta dáva podklad aj pre konštatovanie naplnenia kvalifikačného znaku, k tomu najvyšší súd uvádza nasledovné.

Na to, aby bolo možné uzavrieť, že páchatel konal v príslušnom prípade ako špeciálny subjekt - verejný činiteľ (§ 128 ods. 1 Trestného zákona), je vo všeobecnosti potrebné, aby boli kumulatívne splnené viaceré podmienky, a síce, že dotýčny zastáva určitú funkciu, resp. má určité zamestnanie, povolanie alebo postavenia predvídané v zákone (napr. sudca, príslušník Policajného zboru, štátny zamestnanec a pod.), podieľa sa na plnení úloh spoločnosti a štátu, pri plnení ktorých používa právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za ich plnenie zverená, pričom zároveň musí platiť, že dotknutý trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou.

V kontexte preskúmvanej veci bolo pritom úlohou odvolacieho súdu vysporiadať sa konkrétne s tým „problematickým“ aspektom, či obžalovaný P. Z. K. pri úradnom overovaní, vyhotovovaní a autorizačnom overovaní geometrického plánu (v súvislosti s ktorým žiadal úplatok) disponoval zákonom požadovanou právomocou.

K výkladu samotného tohto pojmu sa už najvyšší súd niekoľkokrát vyjadril, pričom je potrebné

predovšetkým poukázať na jeho judikatúrne závery (R 48/2017 - II.), v zmysle ktorých pojem „právomoc“ verejného činiteľa použitý v legálnej definícii § 128 ods. 1 Trestného zákona interpretačne vyžaduje prvok moci a rozhodovania, čo znamená mocenské rozhodovanie na právnom podklade uplatňované voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré môžu byť takým rozhodnutím obmedzené na svojich (inak právnym poriadkom garantovaných) právach. Nemusí nevyhnutne ísť o formalizované rozhodovanie (vydávanie rozhodnutí s určitými procesne predpísanými náležitosťami a formou), vždy je však spojené so zodpovednosťou za uplatnenie právomoci (§ 128 ods. 1 veta druhá Trestného zákona). Ak ide o posledné zmieňované, tu môže ísť napr. o služobné zákroky polície alebo iných bezpečnostných zborov spojené so zásahom do telesnej integrity dotknutého (teda používanie fyzického násillia na základe zákona a na účel ochrany zákonom určených práv a záujmov).

Na tieto závery potom správne poukazoval i prvostupňový súd v napadnutom rozsudku, keď k tomu o. i. uviedol nasledovné: „V nadväznosti na tento spôsob komunikácie považuje súd za potrebné dodať, že z dôkazov nepochybne vyplynulo, že obžalovaný P. Z. K. bol štátny zamestnanec katastrálneho odboru Okresného úradu Humenné a okrem iného bol oprávnený vykonávať úradné overovanie geometrických plánov, ale na dohodu vypomáhal aj pri úradnom overovaní geometrických plánov na katastrálnom odbore Okresného úradu Medzilaborce. Na výkon tejto samostatnej odbornej činnosti sa vyžaduje preukázanie odbornej spôsobilosti na overovanie vybraných geodetických činností, čo je činnosť, ktorá je obstarávaním vecí všeobecného záujmu, teda takou vecou, záujem na ktorej presahuje rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca a ktorá je dôležitá z hľadiska záujmov spoločnosti. Zároveň ide o činnosť, ktorou sa štátny zamestnanec podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používa pritom právomoc (rozhodovanie o úradnom overení alebo neoverení vybraných geodetických činností, napr. geometrických plánov a vydanie výpisu z katastra nehnuteľností), ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená.“

Z uvedeného je nepochybné, že pri úradnom overovaní geometrického plánu disponoval obžalovaný A. K. právomocou verejného činiteľa.

S ďalšou nadväzujúcou argumentáciou prvostupňového súdu už ale čiastočne nemožno súhlasiť. Opäť doslovne citujúc: „Vo veci nebolo sporné, že obžalovaný P. Z. K. ako pracovník katastrálneho odboru Okresného úradu Humenné v bode 2/ rozsudku počas telefonických hovorov požadoval od obžalovaného A. K. nezistenú sumu finančných prostriedkov za to, že pod hlavičkou subjektu P. Z. D. - O. vyhotovil geometrický plán č. 13/2017 a následne zabezpečil jeho autorizačné overenie P. Z. V., a nakoniec tento geometrický plán aj úradne overil a odovzdal ho obžalovanému A. K., čím konal v rozpore s ustanovením § 67 odsek 3, odsek 4 katastrálneho zákona a tiež v rozpore s ustanovením § 9 odsek 3 zákona o geodézii a kartografii [...]“

Podľa § 67 ods. 3 katastrálneho zákona geometrický plán môže vyhotoviť okresný úrad; iná právnická osoba alebo fyzická osoba vtedy, ak má živnosť podľa osobitného predpisu, alebo znalec z odboru geodézie a kartografie, ak bol ustanovený za znalca v súdnom konaní.

Podľa § 67 ods. 4 katastrálneho zákona ten, kto vyhotovil geometrický plán, a nemá osobitné oprávnenie vydané úradom, zabezpečí jeho overenie osobou, ktorá má oprávnenie na overovanie geometrických plánov podľa osobitného predpisu.

Je pravdou, že obžalovaný A. K. nielenže zaobstaral, ale aj sám vyhotovil geometrický plán pod hlavičkou inej osoby, čím porušil ustanovenie § 67 ods. 3 a ods. 4 katastrálneho zákona. Týmto konaním fakticky sám vykonal činnosť, na ktorú nebol oprávnený a zároveň pri tomto úkone vystupoval ako verejný činiteľ.

Podľa § 9 ods. 3 zákona o geodézii a kartografii úradné overenie a autorizačné overenie nesmie vykonať tá istá fyzická osoba.

Svedok P. Z. V. potvrdil, že geometrický plán autorizačne overil on sám, hoci správnosť jeho postupu

môže byť predmetom diskusie. Z toho vyplýva, že obžalovaný P. Z. K. neporušil ustanovenie § 9 ods. 3 zákona o geodézii a kartografii, ako to ustálil prvostupňový súd. Najvyšší súd pri formulácii tohto záveru vychádzal z rozhodnutia, o ktoré sa opierať aj obžalovaný A. K. v odvolaní, podľa ktorého: „Podľa názoru dovolacieho súdu nemožno zákonný znak používania právomoci vykladať extenzívne tým spôsobom, že sa pod prvok rozhodovania tvoriaci esenciálnu zložku právomoci podradia aj ďalšie činnosti, napr. zaobstarávanie a príprava podkladov potrebných pre vydanie rozhodnutia, lebo takýmto výkladom by sa v konečnom dôsledku rozširoval okruh verejných činiteľov o subjekty, ktoré na procese rozhodovania síce participujú, no vlastnú rozhodovaciu právomoc nemajú. Týmto postupom by podľa dovolacieho súdu dochádzalo k neprípustnému rozširovaniu podmienok trestnej zodpovednosti.“ (Najvyšší súd Slovenskej republiky, sp. zn. 1TdoV/1/2015, z 19. novembra 2015).

S prihliadnutím na hore uvedené odvolací súd konštatuje, že obvinený P. Z. K. pri zabezpečovaní autorizačného overenia od P. Z. V. nedisponoval žiadnou právomocou, keďže nerozhodoval o žiadnych právach, právom chránených záujmov, či povinnostiach iných subjektov.

Pre celkový záver však nie je rozhodné - ako to vyplýva už z vyššie uvedeného, že autorizačné overenie obžalovaný P. Z. K. len zabezpečil, pretože pre ustálenie skutkovej vety pod bodom 9/ rozsudku stačí, že ako verejný činiteľ vystupoval už pri vyhotovovaní a úradnom overení geometrického plánu.

Najvyšší súd uzatvára, že dôkazná situácia zhrnutá, rozobratá a vyhodnotená Špecializovaným trestným súdom ku skutku pod bodom 9/ rozsudku Špecializovaného trestného súdu oprávnene a bez akýchkoľvek pochybností preukazuje, že tam uvedené konanie sa stalo, dopustil sa ho obžalovaný A. K. a vykazuje všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podplácania, ako aj skutočnosť, že sa ho obžalovaný dopustil voči verejnému činiteľovi.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie otázky, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, ktoré ostali sporné, alebo ktoré sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, preskúmaného v odvolacom konaní. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby najvyšší súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd sa v nadväznosti na uvedené stotožňuje s argumentáciou súdu prvého stupňa, ktorý rozhodol tak, že obžalovaného uznal za vinného.

B) Preskúmanie výroku o treste napadnutého rozsudku:

Medzi základné princípy a pravidlá pri ukladaní trestu v prvom rade patrí ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona zakotvujúce účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Ustanovenie § 34 ods. 4 Trestného zákona zároveň stanovuje, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatela o dosiahnutie urovnania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností.

Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatelovi za spáchaný trestný čin. V tejto definícii je vyjadrená zásada nulla poena sine lege sine crimine sine iudicio. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu (zásada personalít trestu) tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu (§ 34 ods. 3 Trestného zákona). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu - rehabilitácia), a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti - potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovne pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Ochrana spoločnosti sa teda uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú v zásade súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou.

Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest pritom nesmie byť prostriedkom na riešenie iných spoločenských problémov. Preto Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného na to, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest je protiprávne a nežiaduce. Váruje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V treste je teda obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne hodnotenie páchatel'a a jeho činu, ale tak právne ako aj etické.

Osobu páchatel'a treba hodnotiť vo všetkých súvislostiach v rámci hodnotenia osoby páchatel'a, pričom nemožno obísť ani možnosť jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitostí so spáchaným trestným činom vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Z hľadiska posúdenia možnosti nápravy páchatel'a má veľký význam celkový spôsob jeho života a jeho správanie pred spáchaním trestného činu a jeho postoj k spáchanému trestnému činu (Rt 23/1967). Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uložením trestu poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Pri ukladaní trestov treba zároveň vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to z princípu zákonnosti trestu a z princípu individualizácie trestu. Trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu), úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy.

Najvyšší súd zistil, že vzhľadom na prijatú novelu Trestného zákona je odvolanie obžalovaného v súvislosti s výrokom o treste dôvodné. Obžalovaný K. bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s trestnou sadzbou v rozmedzí 2 až 5 rokov, pričom novelou Trestného zákona č. 40/2024 Z. z. účinnou od 6. augusta 2024 bola v prípade trestného činu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona znížená trestná sadza na nové rozpätie 6 mesiacov až 3 roky.

S poukazom na ustanovenie § 2 ods. 1 Trestného zákona preto na posúdenie trestnosti konania a ukladanie trestu obžalovaného najvyšší súd použil Trestný zákon v znení účinnom od 6. augusta 2024. Neskorší trestný zákon je pre obžalovaného priaznivejší.

Pokiaľ sa prokurátor podaným odvolaním domáhal sprísnenia trestu obžalovanému K., najvyšší súd nevezhliadol dôvodnosť a opodstatnenosť takéhoto návrhu.

Je síce pravda čo tvrdí prokurátor, že starosta obce je predstaviteľom verejnej správy, ktorý nielenže reprezentuje obec navonok, a je aj nositeľom zodpovednosti za zákonné, transparentné a spravodlivé fungovanie miestnej samosprávy, a tak sú na jeho správanie kladené vyššie nároky, pretože jeho konanie má priamy vplyv na dôveru občanov v inštitúcie verejnej správy a na dodržiavanie právnych a etických štandardov v spoločnosti. K tomu najvyšší súd poznamenáva, že postavenie starostu (páchateľa trestného činu) nemožno absolutizovať a len pre jeho status obžalovanému ukladať (za účelom odstránenia ostatných) exemplárny trest. V predmetnej veci totižto platí aj to, že starosta konal v prospech zveľadenia obce, v prospech občanov obce, hodnota úplatku bola symbolická, skutok sa stal pred takmer ôsmimi rokmi a hlavne on sám nemal žiadny zisťný osobný motív a ani žiadny prospech z protiprávneho konania.

Najvyšší súd zohľadniac vyššie uvedené a zohľadniac aj zákonodarnou mocou zmiernenie trestnej sadzby za konanie, ktorého sa dopustil obžalovaný (sadzba 2 roky až 5 rokov zmiernená na 6 mesiacov až 3 roky), dospel k záveru, že peňažný trest vo výške 2.000 Eur s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere 2 mesiace v dostatočnej miere, spravodlivo a objektívne zodpovedá účelu trestu z hľadiska generálnej i individuálnej prevencie a v spravodlivo primeranej miere zohľadňuje, všetky okolnosti prípadu i osobu obžalovaného a motív jeho konania (viď vyššie).

K obžalovanému P.. Z. D. a obžalovanej právnickej osobe O., s. r. o..

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podali odvolania i obžalovaný P.. Z. D. a obžalovaná právnická osoba O., s. r. o., ktorí prostredníctvom spoločne zvoleného obhajcu argumentovali takto:

„Medzi skutočnosťami, na ktoré by v záujme individualizácie trestu mal súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať, patria napríklad aj pomery páchatel'a (majetkové, osobné, rodinné pomery). Obžalovaný výrok napadnutého rozsudku o treste považujú za nesprávny, nakoľko uložený peňažný trest je neprimerane prísny a nezohľadňuje ich súčasné pomery. Obžalovaný P.. Z. D. vykonáva činnosť na základe živnostenského oprávnenia a podľa daňového priznania za rok 2022 jeho príjem nepresiahol 6.000 Eur. Je ženatý, s manželkou majú tri deti vo veku 23, 20 a 13 rokov, všetci sú študentmi a nemajú vlastný príjem. Manželka pracuje ako opatrovatel'ka v Detskom domove vo N. H. R. s príjmom okolo 900 Eur. Obchodná spoločnosť O., s. r. o. v roku 2022 vykázala minimálny zisk. Na preukázanie svojho tvrdenia obaja obžalovaní predkladajú kópiu daňového priznania. Z pohľadu pomerov oboch obžalovaných je trest vo výške 2.000 Eur veľmi prísny.“ Obžalovaní navrhli, aby im bol v odvolacom konaní uložený nižší peňažný trest.

Najvyšší súd k obžalovanému P.. Z. D. konštatuje:

Najvyšší súd preskúmaním spisu zistil, že Špecializovaný trestný súd nevykonával na hlavnom pojednávaní dôležité, nevyhnutné a podstatné dokazovanie týkajúce sa zistenia majetkových pomerov obžalovaného P.. Z. D.. Skutočné osobné a majetkové pomery sa odvolací súd dozvedel až z odvolania obžalovaného a pripojených daňových priznaní.

V odôvodnení rozsudku sa prvostupňový súd obmedzil len na všeobecné vysvetlenie uloženia alternatívneho druhu trestu, a to trestu peňažného voči všetkým obžalovaným, zdôrazňujúc prevažujúci pomer zistených poľahčujúcich okolností a spôsob, akým každý z nich skutky spáchal, ako aj to, že išlo o doposiaľ netrestané osoby.

Najvyšší súd uvádza, že peňažný trest sa svojou podstatou dotýka nielen odsúdeného, ale tiež členov jeho rodiny. Preto pri skúmaní uloženia peňažného trestu treba zisťovať aj záväzky obvineného, predovšetkým rozsah jeho zákonnej vyživovacej povinnosti a podobne.

Preukázaná finančná situácia obžalovaného naznačuje, že prvostupňovým súdom uložený peňažný trest vo výške 2.000 Eur bol vyhlásený po nedostatočnom dokazovaní a nezodpovedá jeho osobným a majetkovým pomerom, a preto výšku peňažného trestu najvyšší súd modifikoval na sumu 1.000 Eur.

Náhradný trest odňatia slobody ustanovený pri peňažnom treste musí byť ukladaný v súlade so zásadami ukladania trestu a musí byť i spravodlivo a objektívne proporcionálny k výmere uloženého peňažného trestu.

Pri úvahách o primeranosti výmery náhradného trestu odňatia slobody treba citlivo zvažovať závažnosť a rozsah zásahu do osobnej slobody páchatel'a vo forme odňatia slobody, ak peňažný trest páchatel' úmyselne nezaplatí. Hlavným zmyslom náhradného trestu odňatia slobody v zmysle § 57 ods. 3 Trestného zákona totižto nie je generálna či individuálna prevencia trestu a dokonca ani morálne odsúdenie spoločnosťou. Náhradný trest v zmysle § 57 ods. 3 Trestného zákona prioritne plní funkciu hrozby (ak peňažný trest nezaplatí „pôjde do väzenia“) a zároveň motivácie (zaplatiť peňažný trest, a tak sa vyhnúť „väzeniu“), čo má páchatel'a „donútiť“ peňažný trest zaplatiť. S ohľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že náhradný trest odňatia slobody je potrebné upraviť obžalovanému P. Z. D. úmerne k výške peňažnému trestu vo výmere jedného mesiaca (pri úvahách, že 100 Eur = tri dni odňatia slobody, 1.000 Eur = približne jeden mesiac odňatia slobody, či 10.000 Eur = približne 10 mesiacov odňatia slobody s tým, že pri vyšších peňažných trestoch sa vždy bude zvažovať náležitá primeranosť výmery náhradného trestu odňatia slobody).

S ohľadom na uvedené rozhodol najvyšší súd vo výroku o treste čiastočne inak ako Špecializovaný trestný súd zohľadniac pritom odvolanie obžalovaného a najmä naplnenie účelu trestu z hľadiska jeho dostatočnosti, primeranosti a spravodlivosti.

Takúto výšku možno s ohľadom na všetky okolnosti prípadu, na zárobkové a majetkové pomery páchatel'a považovať za zodpovedajúci základným zásadám ukladania trestu a účelu trestu ako z hľadiska generálnej tak i individuálnej prevencie trestu.

Najvyšší súd k obžalovanej právnickej osobe O., s. r. o. konštatuje:

Podľa § 15 zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb súd môže uložiť právnickej osobe peňažný trest od 1.500 Eur do 4.000.000 Eur.

Prihliadajúc na vyššie citované ustanovenie, na majetkové pomery preukázané obžalovanou právnickou osobou O., s. r. o. v odvolaní a na zásady ukladania trestov uvedené v § 11 zákona o trestnej zodpovednosti právnických osôb najvyšší súd konštatoval, že uloženie peňažného trestu na dolnej hranici je dostatočný a spravodlivý a zároveň vyhovujúci požiadavkám tak individuálnej ako i generálnej prevencie, a preto výšku prvostupňovým súdom uloženého peňažného trestu modifikoval.

Riadiac sa uvedeným rozhodol odvolací súd tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.